TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 8920/93/21

03.10.2021

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausuntopyyntö 28.10.2021

Apulaistietosuojavaltuutetun lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Eurodac-asetuksen muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistoa antamaan kirjallisen asiantuntijalausunnon valtioneuvoston kirjelmästä koskien täydentävää selvitystä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen muuttamiseksi (Eurodac-rekisteri).

Tietosuojavaltuutetun toimistolle lausunnon pohjaksi toimitetun perusmuistion perusteella asiassa on kyse komission Eurodac-asetukseen muuttamisesta tehtyyn ehdotukseen sisällytetystä rajanylitystietojärjestelmää koskevasta muutosehdotuksesta.

Rajanylitystietojärjestelmää (EES) koskevaa asetusta 2017/2226 esitetään muutettavaksi siten, että turvapaikkaviranomaisille annettaisiin pääsy järjestelmään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 604/2013 (ns. vastuunmäärittämisasetus) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU (ns. menettelydirektiivi) soveltamisen helpottamiseksi. Ehdotuksessa turvapaikkaviranomaisten pääsy EES-järjestelmän tietoihin olisi rajattu yksinomaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittelemiseksi tai hakemuksen käsittelemiseksi turvapaikkamenettelyssä.

Jos järjestelmään tehty haku osoittaa, että henkilöstä on rekisteröity tietoa EES-järjestelmään, turvapaikkaviranomaisilla olisi pääsy ainoastaan ehdotuksessa määriteltyyn tietoon. Käytännössä tämä tarkoittaisi henkilötietoja ja maahantulo/maastalähtötietueeseen merkittäviä tietoja siltä osin, kun ne tallennetaan järjestelmään viisumivelvollisilta ja viisumivelvollisuudesta vapautetuilta henkilöiltä.

Muutosta perustellaan mm. viranomaisten vastuunmäärittämisasetuksen mukaisten velvoitteiden soveltamisen tehokkuudella. Esityksen todetaan edesauttavan myös turvapaikanhakijan henkilöllisyyden, maahantulon ja matkareitin selvittämistä osana turvapaikkamenettelyä ja siten hakijan asian käsittelyä kaiken saatavilla olevan tiedon valossa.

Apulaistietosuojavaltuutetun lausunto

Yksityisyyden suojan kannalta keskeisin kysymys asetusehdotuksessa on turvapaikkaviranomaisten oikeus saada pääsy EES-järjestelmään tallennettuihin tietoihin vertailemalla henkilön biometrisia tunnisteita (sormenjälkitietoja ja kasvokuvaa) järjestelmään jo tallennettuihin tietoihin.

Esitetyt uudet pääsyoikeudet ovat tarkoituksenmukaisesti rajattuja henkilötietojen käsittelyn tavoitteeseen nähden. Ehdotetut tietojen käyttötavat ovat kiinteässä yhteydessä tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, eivätkä ne siten muodostu yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan kuuluvan käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen kannalta ongelmallisiksi.

Apulaistietosuojavaltuutettu Råman Jari 91204937R

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.